CÁTEDRA LIBRE · UNIVERSIDAD LIBERTÉ

«Modernización laboral oñemboguata tembiporu'a reguarã remboyke haguã»: opa ñe'ẽ mokõi laboralista ohechauka Liberté-pe

Cooperativa Liberté · 07 de junio de 2026 · Cooperativa Liberté

Abogado laboralista Cynthia Benzion ha Leonardo Elgorriaga omoheñói peteĩ ñe'ẽmongeta jeheka Liberté retãme reforma laboral rehegua. Ochokúa apytea 80 jagua kuéra —Zoom rupive ha Batán-pe oĩhápe— oikuaakuaa peteĩ syglo porandu rape ojejapóva ojejapo vaicha, Artículo 14 bis guive Ley de Modernización Laboral peve, oñeha'ãrupi mba'e ojekuaaukáva ojepikahápe oikóva tembiapo rese, tava'ỹhápe oĩva apytépe.

Unidad 15 Batán guive —mbohapy atã ojeheja vaicha ha avei Liberté retã— ha peteĩ pype videollamada rupive, ochokúa apytea 80 kuéra oĩ peteĩ sábado ko'ẽmbype oñemongu'eja reforma laboral rehegua. Modalidad oiko umi mokõi rehe: 65 oĩhápe oñepyrũ Zoom rupive ha veintitrés oĩ sala-pe. Ñe'ẽmongeta ohechauka mokõi abogado laboralista, **Cynthia Benzion** ha **Leonardo Elgorriaga**, ha titulo omombe'u: «Ley de Modernización Laboral tembiporu'a remboyke haguã».

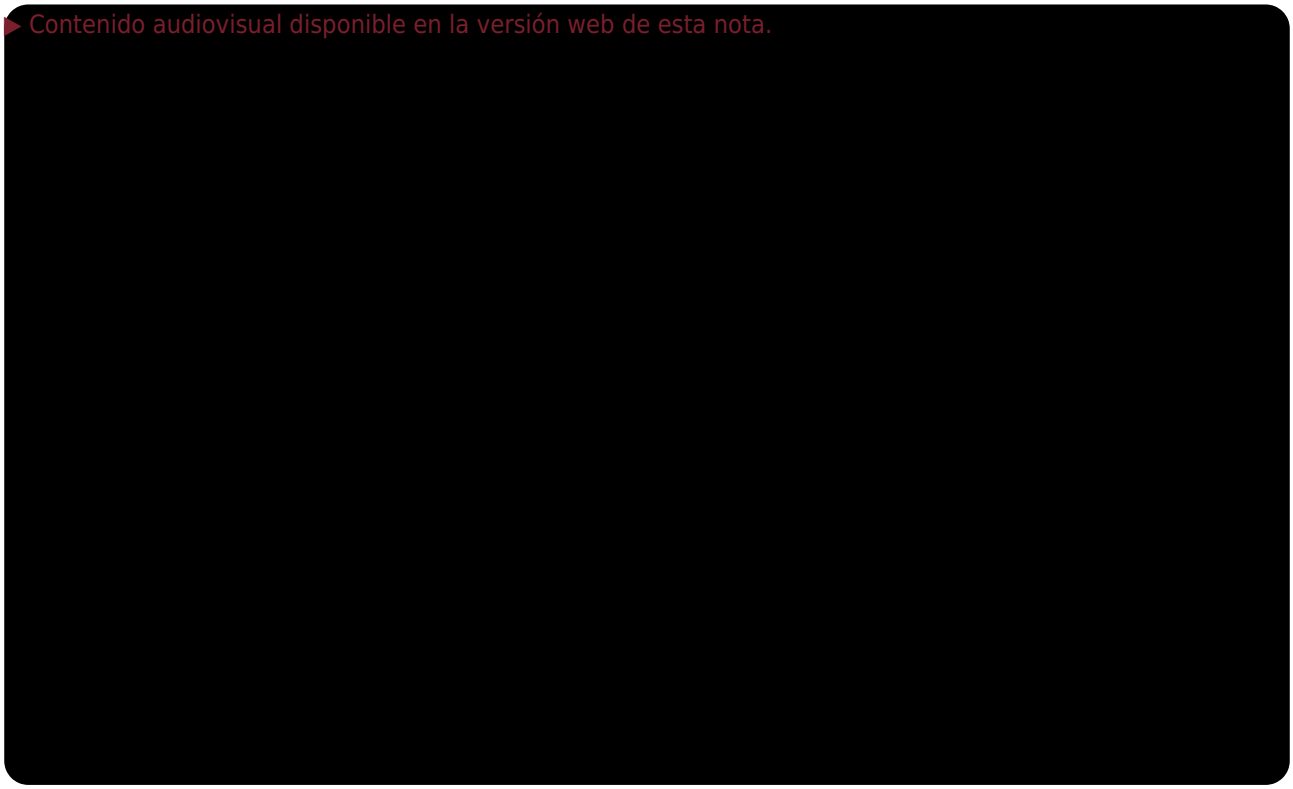
Ohasa **Pampa**, Cooperativa Liberté presidente, omboete ohechauka va'ekue ha aty: «Universidad Liberté ha'e mba'e ñande reikotevẽva, mba'e roikotevẽva». Mba'e oúva opaite ko'ã araka'e oĩmba'e ñe'ẽmongeta, ndaha'éi ñe'ẽmongeta oñemoheñói ñandéve, ojeheja ñe'ẽmongeta mokõi hora araka'e —porandu sala guive ha chat guive— oñembyai peteĩ syglo porandu rape ojejapóva ojejapo vaicha mba'éichapa oĩ ko'ã ára.

UN HOMENAJE ANTES DE EMPEZAR

Ñe'ẽmongeta ohasa peteĩ mbohetépe. Ko'ã ára oñeñembyasy Carlos «Indio» Solari ojejupívo, ha aty oikuaa. «Peteĩ ára asy añaite», he'i Diana Márquez, Consejo de Administración atypy, ha oñemoñe'ẽ «Graciosos y valientes», Patricio Rey y sus Redonditos de Ricota: «Hagua mbovy'a ára rire ha'e peteĩ revolución tava'ỹ-pe, ha avei ipyahúpe».

Ricardo Augman, avei Consejo guigua, ombyaty peteĩ ñe'ẽ ohecharamóva ko'ãngaite ko'ẽmbype: «Ojejahu Carlos Solari, ha'e avei Indio ndojejahúi». Chéve, Indio oĩ añete «aty mboguata», peteĩ figura oporandu mba'éichaite oñembyasy chupe disco ha recital rehegua.

> Márquez omoheñói peteĩ ñe'ẽ paha, Proyecto Mecha rehe Liberté ombyakúva ko'ã ára ohaságuiniko: tembikuái oúva peteĩ verso Indio guigua, «mba'e rogue rorõ-pe reikovéva». Omboete ohasávo, ñe'ẽmongeta ohasa.

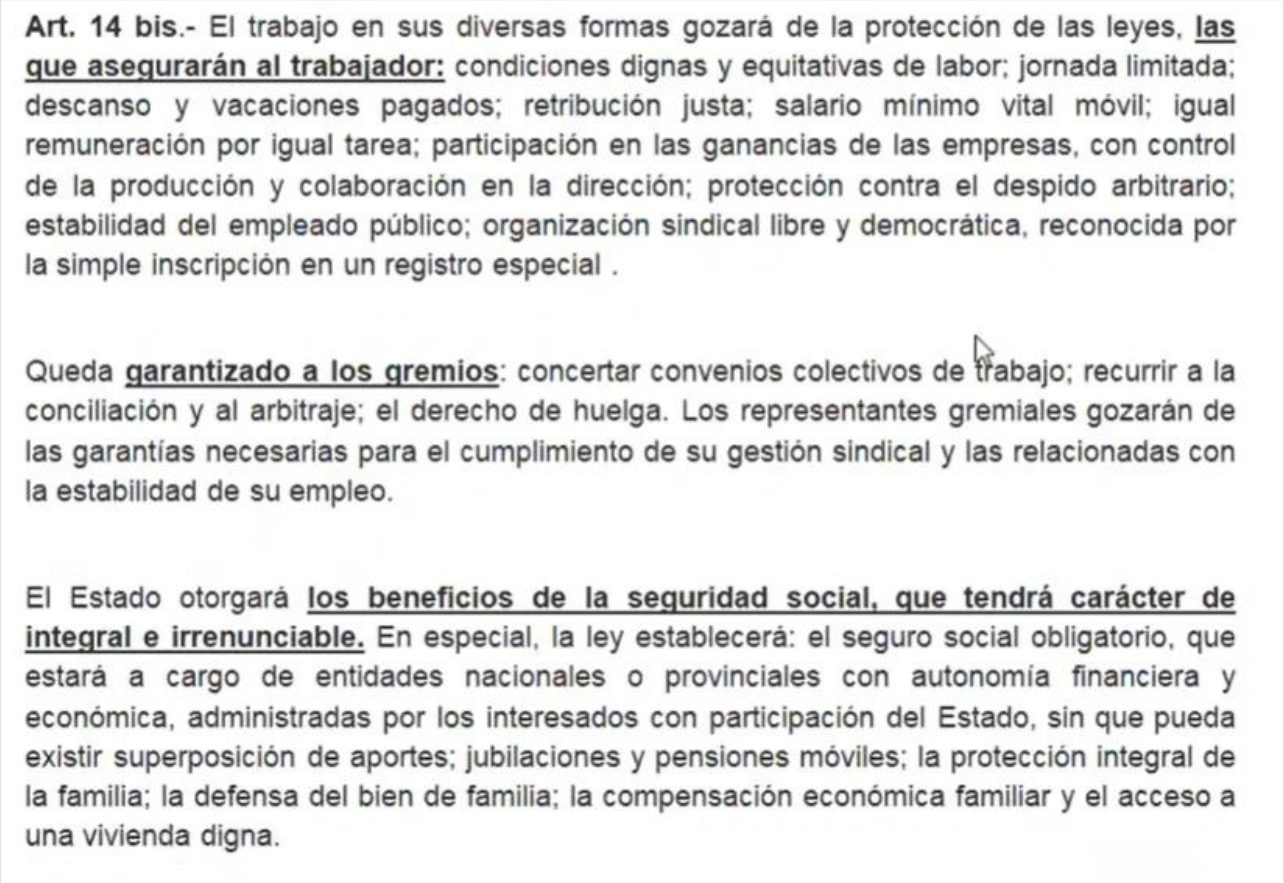

Eñeha'ã ñe'ẽmongeta mbykymi EduTube-pe.

Peteĩ syglo porandu rape, oikuaa haguã mba'e ojekuaaukáva

Benzion ombyaty ohasa histórico rehegua. «Ché añe'ẽmboty mba'épa ley laboral ha mba'éichapa ja'ú ko'ã ára oĩhápe oikuaa porã» mba'e oporãukáva, he'i. Ha ojevy Constitución 1949 peve, ñe'ẽpoty peruanista ñepyrũme oipytyvõ teko'ã ojejapohápe peteĩ ha omoheñói mba'e oikohápe mínimo porã: mba'e mínimo, ojejapohápe peteĩ ha tembiapo reiporu va'ekue oikotevẽva. Ko'ã constitución ndopytái araka'e —oú autodenominada Revolución Libertadora— ha, peteĩ ambue rehe, ha'eño oĩha presidencia facto Aramburu-pe, reforma 1957-pe, ojejopy Constitución-pe **Artículo 14 bis**.

Benzion ombyakuaa ko'ã artículo, ojejopy mokõi mbyte: derechos ojejapohápe peteĩ ha sindicato derechos ha seguridad social —jubilado ha pensionado—. Ha opytávo oñemoñe'ẽ pehẽngue ñepyrũ, opyta 1957 guive ha araka'e ndohasa: ojeporu ko'ã texto norma: «Tembiapo oikóva reheve mboyve oikohápe ojeguata ley rupive, ñandéva oñemoheñõi tembiapo porã ha ñemo'ã, araka'e mbypy, ñeha'ã ypykue». Omboete: «Ndaha'éi mokõi teko'ã patrón ha ojejapohápe peteĩ rehe. Ha'e peteĩ teko'ã oñembyaty peteĩ rupínte. Ley oĩ ojejapohápe peteĩ teko'ã haguã».

Art. 14 bis.- El trabajo en sus diversas formas gozará de la protección de las leyes, **las que asegurarán al trabajador:** condiciones dignas y equitativas de labor; jornada limitada; descanso y vacaciones pagados; retribución justa; salario mínimo vital móvil; igual remuneración por igual tarea; participación en las ganancias de las empresas, con control de la producción y colaboración en la dirección; protección contra el despido arbitrario; estabilidad del empleado público; organización sindical libre y democrática, reconocida por la simple inscripción en un registro especial .

Queda **garantizado a los gremios**: concertar convenios colectivos de trabajo; recurrir a la conciliación y al arbitraje; el derecho de huelga. Los representantes gremiales gozarán de las garantías necesarias para el cumplimiento de su gestión sindical y las relacionadas con la estabilidad de su empleo.

El Estado otorgará **los beneficios de la seguridad social, que tendrá carácter de integral e irrenunciable.** En especial, la ley establecerá: el seguro social obligatorio, que estará a cargo de entidades nacionales o provinciales con autonomía financiera y económica, administradas por los interesados con participación del Estado, sin que pueda existir superposición de aportes; jubilaciones y pensiones móviles; la protección integral de la familia; la defensa del bien de familia; la compensación económica familiar y el acceso a una vivienda digna.

Artículo 14 bis, Benzion ohechauka pantalla-pe ñe'ẽmongeta árape.

Mba'épe ojejapohápe peteĩ teko'ã? Oñemomba'evoi peteĩ mbegue oĩhápe ojehundi. «Ché rahávo salario reikovévo ojehapo ha oikotevẽvo ñande ra'y, ndaikuaái ejapo mbegue», he'i. Tetãme ikatúva oiko ndaipori tembiapo, ojejapohápe peteĩ omoheñói mboguata kuehe: «Ha'e "nde regustai, remaña", ñande rovake peteĩ línea apytea mbohapy manzana oĩva ha ikatu oñemoañete mba'e nde remboykyse».

Ko'ã oñe'ẽmboty —ha sindicato aogã ñepyrũ — oiko, 1973-pe, mba'e oñemboguata ley laboral oñemoñe'ẽva peteĩ ñepyrũ gotyo: **Ley de Contrato de Trabajo**. Oñemohendauka tembiapo peteĩ abogado laboralista Mar del Plata guigua, **Norberto Centeno**, oñemomba'e 80 gremio hetave. Benzion ombyaty mba'e Centeno omba'apo chupe ohai: «Tembiapo oñemboaguyje ojejapohápe peteĩ rehe». Ley, ombyakuaa, omohendauka mokõi mba'e: teko'ã ojejapohápe peteĩva ha teko'ã mboguata rehe.

Oñe'ẽmboty oĩhápe ojehai ley laboral ha'e mbovy tembiapo omoheñói, Benzion ojehupity: «Ko'ã oñe'ẽmboty katu. Tembiapo asy hetave Argentina-pe oikóvo omoheñói ley ojejapohápe teko'ã tuicha ha ojehecharamóva patrona kuéra». Upéicharamo, he'i, reforma oje'ói ko'ã ára peteĩ mbegue vateve: «Ha'e francamente revolucionaria», peteĩ mbohovái «peteĩ lógica ha tekoha omoheñóiva hetave peteĩ syglo ohasávo».

Ñe'ẽmboty histórico oguata dictadura gotyo. Benzion ohechauka peteĩ tapa *Clarín* 26 de

marzo 1976 guigua. Letra tuicha-pe, tapáre omombe'u «Junta ha'e órgano supremo Estado-pe»; peteĩ recuadro-pe, «derecho de huelga oñemoirũ vaiha ára»; ha koshápe, teko oja'o: «Oĩta clase ñepyrũ ha banco kuéra oikoveta». Junta Militar oñemoirũ derecho de huelga ha actividad sindical, tembiapo ra'anga apytépe ojejapoháp̃e teko'ã haguãicha derechos. Oñemoñe'ẽ, CONADEP rehe oñe'ẽrõ, hetave mokoiháp̃e oñemondúva oiko tembiapo, activista ha dirigente sindical. Ha peteĩ aty abogado laboralista Mar del Plata guigua —Centeno apytépe— oñemboja mba'e oñehecharã Noche de las Corbatas hína: cuatro persona oñembojuhu peteĩ centro clandestino ohero «la cueva», oñemboasy ha oñemongu'e. Omboypaha, ombyakuaa peteĩ fragmento Juicio a las Juntas guigua, María Eva Centeno ha Marta García Candeloro ñe'ẽ, ha ñe'ẽ oñe'ẽva chupekuéra: «Ko'ã ápe, ñande omboguata ñande».

Mbohapy pya'e peteĩ mba'e rehegua

Benzion oheka reforma oje'ói ko'ã árape peteĩ serie-pe. «Ndaha'éi ko'ã reforma laboral jepeve», oñe'ẽ: ha'e mbohapy norma ojejepegua Javier Milei ñepyrũ ára guive. Ñepyrũ, **DNU 70/23**, diciembre 2023 guigua, oñemboovyvy hetave 200 ley. Benzion oñemoañete foto Federico Sturzenegger peteĩ papel apytere ha ohechajokuévo mba'éva ohai: «Oĩva estudio jurídico grupo económico tuicha kuéra ha araka'e oñemboikype ha'eñuã derecho tembiapo remboyke haguã». Ha'e, he'i, decreto «ipyahu ñane rehe ombotavy»: Cámara de Apelaciones del Trabajo, CGT acción guigua, omboipy peteĩ ha'ete materia laboral rehegua, ndaipori ne necesidad ni urgencia.

«Kuimbae kuéra oñe'ẽmbo'e», oñe'ẽ kurusú-pe, «ha he'i: ñandéve omoheñõita peteĩ ley ha Congreso-pe ojeporu». Upéicharamo oú ambue mokõi: **Ley Bases**, oikóva julio 2024 guive, ha **Ley de Modernización Laboral** —ley 27.802—, oikóva ko'ã áño marzo guigua, «opaite ombopu haguã».

Ley oñemaña

Elgorriaga omohenda reforma ha derecho individual rehegua: contrato de trabajo. Chéve, ñe'ẽ ojoguapy reforma: «Estado oñemaña, ley laboral teko'ã oñemaña ha oñeja ojejapoháp̃e peteĩva ha patrón ndive». Ombyakuaa peteĩ téra: «Ñande roikóma Ministerio de Desregulación; ché añe'ẽmboty iporã hetave».

Ohupity avei peteĩ "modernización" réra rehe. Ñe'ẽmongeta ñemoakã tecnología pyahu rehe, he'i, ha'e peteĩ excusa: «Peteĩva oheka reforma ko'ã mba'e, oikuaa iporã mba'e ha mba'e oĩva tecnología pyahu rehe». Teknología oñemoheñõirõ, ofuncionáva teko'ã ñemaña haguã. Rehegua más iporãiterei ha'e tembiapo plataforma-pe: reforma omombe'u Ley de Contrato de Trabajo ndoikovéi ko'ã aty —ñemuña ha ñemuña intermediados plataforma rupive— ha omoheñói peteĩ régimen ndojejopyi ojejapo tembiapo relación de dependencia-pe hína. «Oñemoatypu hetave», ombyakuaa. Upéicharamo, he'i, teletrabajo rehe: ley

oikohápe pandemia árape oñemboipy ha ndaikatúi oñemohendauka. Ha personal embarcado, naval kuéra, avei oñeja Ley de Contrato de Trabajo upe'ínte.

Ley oñeja tava'ỹháp e oikóva tembiapo

Ñe'ẽmboty ohupity aty oĩháp e. Elgorriaga omombe'u Ley de Modernización Laboral he'i oñe'ẽ iporãite Ley de Contrato de Trabajo ndoikovéi tava'ỹháp e oĩva ojejapoháp e tembiapo unidad-pe. Ha ohasa hetave: oñemboavy Ley de Ejecución Penal. «Oñemboavy Artículo 107-pe, oĩháp e he'íva tembiapo tava'ỹ-pe oikotevẽva ojejapo legislación laboral ha seguridad social rehe, ko'ã oñemboipy; ha avei oñemboipy derecho tembiapo ñepyrũ haguã». Ombyakuaa iporãiterei: «Ko'ã ára ndaikuaái aipytyvõta». Ha iñopytẽi, iporãite hetave, Artículo 14 bis ndive, he'íva tembiapo «iñemoñepyrũ-pe» ojeguata ley rupive ojeko'ãta.

Ko'ã iñopytẽi osẽ sala guive. Marcelo Pereyra omombe'u chupe'ã: ojejapo hetave mbohapy ary promotor de salud hína ha, omombe'úva, oñeporu firma jornal rehe ha araka'eve ndikatúi omboguata mba'e oikotevẽva. «Mba'éichapa oñe'ã ko'ã mba'e rehegua?», oporandu, ha oñembohovai asy ojejapo haguã «ndaipori abogado laboral». Elgorriaga ombohovai, deuda oñepyrũmihárĩ reform oĩmba'e vaiha oikoháp e rupi, chupe'ã aún oñemohendauka ley imba'eva jey; ha, iñemoñepyrũ rekove rehegua, derecho salario ha'e peteĩ derecho humano: «Araka'eve ndaipori tembiapo mbeguemi».

Benzion ombyaty peteĩ tembiapo técnico. Aun si oñemokyre'ỹ tava'ỹháp e oĩva oñeja Ley de Contrato de Trabajo guive, he'i, reforma iñe'ẽ asy ha oñeja mbeguemi mba'eve. Oñemboipy inciso omohendaukáva tembiapo ñepyrũ haguã, ha ndaijeporu ambue artículo. Ombyaty texto legal: «Tembiapo interno rembyasyrã ñepyrũ haguã, ko'ã rehe ndaipori Artículo 111», oheroháp e peteĩ jeike —tarefas establecimiento pegua—. «Mba'épe oñema?», oporandu. Chupe posición oikuaaukáva: oĩ mba'e ñe'ã haguã. «Mba'e ndojejapovaíva ha'e ndoñe'ãi ko'ã mboguata ñe'ã rehegua».

Ohasávo, Augman omohenda porandu iporãite fondo tava'ỹháp e oĩva oñemongu'e ha oiporu libertad ohupityharã: si ko'ã «paquete» financiero ikatu oikytĩ chupekuéra. Pampa ombyakuaa mbegue ñepyrũ ha cifra, sala-pe oñemoañetéva: Buenos Aires provincial-pe peculio ha'e «mokõi peso ha diecioch céntimo ára rehe», federal régimen-pe oñeporu hora-pe; omombe'u Corrientes-pe oĩ apytea 4.500 peso keso-pe ha Santa Fe-pe, 6.500. «Tembiapo esclavo, ko'ã oñeikuaa re claro Liberté-pe», he'i.

Benzion omombe'u **Fondo de Asistencia Laboral** pyahu oikóva empresa privada rehe, ndaha'éi Estado rehe, ha mba'e ojehupity tava'ỹ Servicio Penitenciario pegua ñe'ẽmongeta oĩháp e. Ha ombohe peteĩ límite propiedad: «Plata interno pegua ha'e interno pegua». Peteĩva oñemaña libertad condicional-pe térã definitiva-pe, oĩ derecho ñe'ã ha omongu'e. Elgorriaga ombyaty oĩ fallo oñemboipy inconstitucionalidad ko'ã descuento, ha principio derecho tembiapo —salario integridad ñepyrũ— oikovéi tava'ỹháp e oĩva rehe avei:

«Ko'ã ha'e tembiapo ha oikotevẽva ojejapo ley rupive ojeko'ãta».

Ñemaña, fraude ha «salario dinámico»

Elgorriaga ombyakuaa, peteĩntepe, instituto clásico reforma oñemboavy sentido regresivo-pe. Ñemaña derechos: ko'ã ára peve, Artículo 12 omboipy ñemaña derechos oñejahéiva; reforma ndive, peteĩva ikatu oñemaña mba'e ojehupityva oñemboguata jey gotyo guive ley ha convenio. Fraude laboral: oĩ oñe'ẽmboty ojejapo tembiapo ha'e contrato tembiapo, ha patrónte oĩ haguã prueba oñembohovai; ko'ã ára oñe'ẽmboty oñemboipy oñeporúramo factura térã contrato locación —«justamente modalidad fraude laboral tipica ojejapo histórico ñande retãme»— ha oñeja ojejapohápe peteĩ haguicha prueba vínculo.

Tercerización: ko'ã ára peve, peteĩva oĩ ñepyru recibo-pe ha'e patrono ha tembiapo ojejapohápe peteĩ rehe, ley omokyre'ỹ patrono ha'e empresa real. Reforma oñembohovai: ko'ã ápe «ha'e ára rire patrono oñeporu», aun oĩrã peteĩ testaferro insolvente, ha empresa ojejapohápe peteĩ haguã oñeja ñepyrũ peteĩnte responsable solidaria. Ha «salario dinámico»: ñe'ẽ oikovéva «iporã», he'i, ohabilita rubro salarial variable rendimiento rehe, he'íva, ñemboñe salario ha ikatuha omboguata. Ko'ã Elgorriaga omohenda ñe'ẽ oguata ñe'ẽmongeta: «Ára rire ára oĩramo libertad ha ñe'ẽmongeta teko'ã cara a cara patrón ha ojejapohápe peteĩ, patrón opyta amo ojehupity haguã».

Fondo de Asistencia Laboral: «peteĩ AFJP despido haguã»

Elgorriaga ombyaty peteĩ tramo tuicha peteĩ figura pyahu ha, he'i, «iperverso hetave»: Fondo de Asistencia Laboral, oñemoñe'ẽ ko'ã árape, ohupity 1 noviembre-pe. ¿Mba'éichapa ofunciona? Peteĩ parte contribución patronal ko'ã ára jubilación ñepyrũ-pe oikuaavate peteĩ fondo empresa-pe, oñemoĩ entidad financiero kuéra rupive, despido indemnización ñepyrũ haguã. Ndoñemoheñõi patrono rehe mba'eve pyahu —oñemboavy aportes ojejapoháva— ha'e, omombe'u, omboipy seguridad social ha omoheñói «negocio» sektor financiero rehe jubilado plata rupive. Ha omboipy indemnización, oĩ despido ñemombyry haguã: «Ha'e jubilado guive oñemeẽ despido ñepyrũ haguã».

Iperverso hetave, oñe'ẽ, ha'e patrono opyta kontroláva fondo: oñe'ã térã ndoñe'ãi ñepyrũ chupe odespedíva, ha fondo ha'e inembargable, ojejapohápe peteĩ ndikatu oñemboguata juicio-pe. Empresa opyta ha omombe'u ndaipori deuda, remanente —ganancias financiero apytépe— ojevy patrono potero: «Nda jubilado ndive nda ojejapohápe peteĩ ndive».

Sala guive, Juan Carlos C. oporandu iporãite fondo rehe: ha'épa ojehupity ojejapohápe peteĩ guive térã empresa guive, ha mba'e oiko empresa opyta ndaipori deuda. Elgorriaga ombojoja sistema Ley Bases —iñekãrõve fondo cese construcción-pe, araka'eve ndohupitymokõi— ha ombohovai: fondo patrono rete oñemohenda, «garantía» oñemombe'úva ojejapohápe peteĩve ndaha'éi upéva añete. Sala-pe peteĩva ojojua AFJP ymaguáre. Elgorriaga oñemoañete: «Ha'e peteĩ

AFJP despido haguã».

Ára ha juicio: Banco de Horas ha ñepyrũ cuota-pe

Ambue mokõi punto ohupity derecho individual tramo. **Banco de Horas** ohabilita hora extra peteĩ arapo-pe ñemboavy hora ipukúva ambue-pe: patrono oheja ñepyrũ oñemboavy ha, avei hetave, ikatu oñemboavy ára «empresa ikotevẽva». Elgorriaga oñembopy ñe'ẽmongeta conquista histórico: ára tembiapo apytea 8 hora, ohopety mártires Chicago kuéra ñemongaru 1 mayo-pe. «Ko'ã conquista oñemboipy, térã oĩma peteĩ vulnerabilidad-pe».

Ambue punto: ñepyrũ sentencia laboral cuota-pe —peve mokõi para pyme, seishápe empresa tuicha—. Jurisdicción Buenos Aires Ciudad-pe, juicio laboral oipyahyhy apytea cinco ha seis ary, ko'ã oñemboavy ára hetave haguã mba'e ojeikuaaukáramo. Elgorriaga rehe, ha'e «aberrante» ha ofunciona «invitación ndoñepyrũi»: patrono moroso iporã ohupity juicio ha upe rire oñepyrũ cuota-pe, oñepyrũ indemnización tiempo-pe guive.

Ambue frente: sindicato, huelga ha Justicia del Trabajo

Benzion omombyta derecho colectivo rehegua, peteĩ ñepyrũ guive: empresa kuéra rehe, ley laboral ha sindicato ha'e peteĩ mba'e asy. Ohasa Ley Bases. Ko'ã norma omboipy multa tembiapo «negro-pe» —tembiapo ndojeporu vaiha— costo laboral omboavy ñe'ẽmboty-pe. Benzion ojojua peteĩ absurdo-pe: «Oĩ accidente tránsito hetave; ñemboipy semáforo, ñemboipy multa mbyjukuépe». Ley Bases avei omombarete período prueba —«aberrante» trabajadora casa particular-pe— ha ohabilita despido huelga rupi ha despido discriminatorio: ko'ã ára, peteĩ despido embarazo rehe, HIV poraha, posición política térã gremial térã migrante ha'eha oikóva nulo ha peteĩva ojevy chupe tembiapo; ko'ã ára oñemboavy indemnización especial-pe. «Oñemboavy ñepyrũ tetave, ndaipori mba'e asy».

Sindicato rehegua, Benzion ombyakuaa objetivo desfinanciar chupekuéra: Ley de Modernización omoheñói peteĩ tope ñepyrũ haguã —ndahúi mokõi poraha sueldo-pe— ndaipori mba'e ojejapo tembiapo omoheñõi haguã. Negociación colectiva —sindicato ha actividad patronal ojojua, ñane ley propriape actividad-pe, ára, categoría, licencia ha salario mínimo— reforma omohendauka ñemba'apo «mbove guive», peteĩ ary peve ha contexto recesivo-pe. Ha omboipy derecho de huelga: ko'ã ára peve oĩ restricción oñemboyvúva tembiapo oñemboipy rehe peteĩva piko riesgo vida —hospital; luz, gas ha agua; controladores aéreo—; ko'ã ára opaite oikotevẽva omoheñói prestación mínima «servicios esenciales» ha «de importancia trascendente» categoría-pe, ohupity manufactura exportable producción. «Mínimo de lo mínimo de lo mínimo», ombyakuaa.

¿Ha salida judicial? Benzion omombe'u, reforma oñemokyre'ỹva Constitución-pe, mbohova Estado guigua oiko «destrucción Justicia Nacional del Trabajo». Oñemoñe'ẽ juez tembiapo

ndaha'éi oike neutral: oĩ mandato ojejapohápe peteĩ teko'ã haguã —oñe'ẽ ojejapohápe peteĩ hypy'ũ-pe, oñemoañete ndoikuaái prueba empresa-pe ojehupityháicha—, ha avei ojeporu justicia social ñe'ẽmboty regla. Upéicharamo, he'i, ko'ã ára oñeporandúna ha'épa oĩ juez ofrenáva reforma.

Ojehupity ko'ã ára, Benzion omombyta ñe'ẽmongeta: «Ché ahecha karape, Punto de Paz-pe upéicharamo, oñotỹ iporãite. Ñandéve oikotevẽ he'íta, porandu, intervención térã ñe'ẽ». Ñe'ẽmongeta oñemotuicha. Puerto Madryn guive, Susana Elba López —abogada 51 ary guive— ombyaty secretaría trabajo provincial ha municipal oipytyvõ ko'ã konflicto aty oĩva rehe. Necochea guive, Emilia oporandu mba'e oiko ojejapohápe peteĩ rehe pyme oñemboipy; Elgorriaga omombe'u ikatu ñe'ã patrono rehe ha, oĩramo quiebra, ojehupity chupe, ha ko'ã ára oiporãve socios ha gerente rehe ñe'ã oñemboavy, 2001 crisis-pe hína: «Ha'e mba'e oiko ko'ã ára, tembiapo ha tembiapo despedido empresa oñemboipy». Ohupityháp e, Augman oñemoñe'ẽ ambue frente —Estado contrato precario ha ñemboavy— ha Benzion ohupity ko'ã ñe'ẽmongeta: Ley Bases avei ohupity tembiapo público ñepyrũ, estabilidad, oñeja casi mbegue absoluta.

«Ñande roikóma ñambyaty peteĩ pehẽngue»

Ohupityháp e paha, Augman oñe'ẽ Benzion ha Elgorriaga-pe oñemboete ñepyrũ pehẽngue chupekuéra ha Liberté aty: «ñande roikóma ñambyaty ñande pehẽngue», he'i. Oñemoñe'ẽ tembiapo porã oheka ohóva ha'e mba'e oñepyrũmba'e Liberté peteĩ proyecto hína ha upéi cooperativa, tembiapo etapa ha ñemongu'e producto «precio justo-pe» haguã oĩ ñepyrũ porã tembiapo ha tembiapo rehe. Omboete ohechauka va'ekue —«invaluable, rico, amplio»— ha omombe'u chupekuéra ojehupy jey haguã ohasa mba'e. Benzion-pe omokyre'ỹ: «Ñe'ẽ ñepytymboguata oñemondúva, ha'e chupépe ñepyrũ».

Diana Márquez omombyta mba'e, he'i, ndojejapói aty ko'ãpe: peteĩ aplauso. Oñehendúkuri aplauso. Ha Miguel Ángel M. ohupity ñe'ẽmongeta Universidad Liberté ha Víctimas por la Paz réra-pe: ohechauka «Ley de Modernización Laboral tembiporu'a remboyke haguã» revisión histórico ha ko'ã ára, ombohe «acto cultural ha educativo». «Opyta EnClave Libre peve ijypégua, Batán tava'ỹ guive ha Liberté retã guive».

QUIÉNES ACOMPAÑARON

Ñe'ẽmongeta oñemoheñói Universidad Liberté ndive Víctimas por la Paz oñembyaty, modalidad híbrida-pe: ochokúa 65 Zoom rupive ha veintitrés oĩ sala-pe. Oñembyaty Pampa, Cooperativa Liberté presidente; Diana Márquez ha Ricardo Augman, Consejo de Administración guigua; Alejandro Omar S., ñepyrũ Liberté guigua; ha peteĩ aty hetave ñane kuéra ha'e parte actividad aty rupi. Punto de Paz sala guive, Batán-pe, ambue aty oñeñotỹ ñe'ẽmongeta-pe. Ñepyrũ ha paha oñemboguata Miguel Ángel M.

CÓMO CITAR

Cooperativa Liberté. (2026). «Modernización laboral oñemboguata tembiporu'a reguarã remboyke haguã»: opa ñe'ẽ mokõi laboralista ohechauka Liberté-pe. Cátedra Libre, Universidad Liberté. https://cooperativaliberte.coop/gn/noticias/catedra-libre-modernizacion-laboral-conquistas-sociales

Cátedra Libre publica la versión escrita y completa de las clases de la Universidad Liberté, abierta a toda la comunidad. Versión online: https://cooperativaliberte.coop/gn/noticias/catedra-libre-modernizacion-laboral-conquistas-sociales